

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. An Confessarius licite imponat sub pœnitentia officium v. g.
Mortuorum, vel alias Oratione recitandas pro animabus Purgatorij? Ex p. 3.
tr. 4. res. 54.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](#)

tione, & exemplis latè probatimus. Cùm ergo Confessarius possit præcipere opera honesta : & virtutum, in pœnitentiam; non videtur dubium in genere, & de possibili loquendo, quod possit aliquando præcipere pœnitenti, ut ablineat à Communione tali die; quando, scilicet, conflat, melius esse tunc abstinere, quam accedere, quod ex statu pœnitenti, & defectu reverentia, & dispositionis colligi prudenter potest. Dum tamen illa omissio Communionis non sit occasio alii iudicandi, quod à Confessario fuerit in pœnitentiam imposta, ne forte hac via cogeretur pœnitenti suam Confessionem manifestare. Regulariter tamen non expedit talem pœnitentiam impone, licet in casu ratiōnē negandū non sit, quod possit vtiliter imponi.

Sup. hoc cum eo sem San cio hic citato in Ref. præterita, §. ultim. proprie finem, ver. Et tandem tertio notar.

4. Magis autem displaceat, quod prædictus Sancius, disp. 30. notat, quod sumptio Eucharistia, licet possit in pœnitentiam imponi, quia est actus virtutis religiosi; non tamen tenetur illam acceptare pœnitenti, quia non potest obligari ad acceptandum opus, quod adimplendum sit in statu gratiae. Quod quidem si prædictus Auctor generaliter doceret, quod pœnitenti non tenetur ad accipiendo talem pœnitentiam, sed possit ad alium Confessarium recurrere, reliqua Confessione imperfecta; non ita displaceat: de hoc enim potest videbimus. Quod autem dicat, id prouenire ratione talis operis, quod cùm exigat statum gratiae ad sui exequitionem, videatur excedere Confessarij potestatem: hoc, inquam, omnino displaceat: certum enim est, Ecclesiam posse præcipere Sacerdoti, ut aliquibus celebret, aut audiat Confessiones, ut ministrer aliqua Sacra menta, qua omnia fieri debent in statu gratiae:

Sup. hoc in scriptis in Ref. 37. §. vii. & cunctis ex doctrina Rel. 33. §. 1. ad medium vers. Hoc autem.

quād magis poterit Confessarius hæc præcipere, qui potest etiam actus internos in satisfactionem impone, ed quād eius potestas non arreteret ad limites fori externi? Addo nihil magis commune esse, quād imponere pro pœnitentia frequentiam Confessionis, mensura, v. g. cùm tamen certum sit non posse Sacramentum etiam Pœnitentiæ suscipi, nisi in statu gratiae; saltem in ultimo instante, quo complete suscipitur Sacramentum: cur ergo ad Sacramentum etiam Eucharistia non poterit pœnitens à Confessario obligari. Et hæc omnia docet Cardinalis de Lugo. Sed ne deferas recognoscere doctissimum Theologum inclitæ Societatis Iesu Ioannem Perlinum, de frequentia, & usu Eucharistie dispeñat. 4. c. 5. per totum in quo rationes Sancij & Bau ci penitus labefactat.

RESOL. XV.

An Confessarius licet imponat sub pœnitentia Officium. v. g. mortuorum, vel alias Orationes recitandas pro animabus Purgatorijs? Ex part. 3. tractat. 4. Refol. 54.

Sup. hoc in tribus Refol. seqq. & in to. 8. tract. 10. lege ex Refol. 1. vi. signanter ad medium v. ii. Vnde.

§. 1. **C**vriosa est hæc quæstio, & in praxi sèpius à multis exercetur. Sed negatiè respondet Vagin summ. 20. 2. cap. 6. cas. 4. & Sancius in select. disp. 16. num. 1. vbi sic asserit. Mos est plurimis Confessariis iniungere sub pœnitentia nocturnum defunctorum, Psalms, vel responsoria recitanda à pœnitentibus pro animabus in Purgatorio existentibus. Rechè tamè non procedunt: nam Sacramentum Pœnitentia ad remissionem culpæ, & pena pœnitentis est inflatum, & ut satisfaciat pro pena debitis, pars illa integralis (satisfactio videlicet) est ordinata contra naturam. Igitur huius institutionis erit partem satisfactionem iniungere, quæ pro pena debitis pœnitenti non proficit, sed aliis, &

idem est partem satisfactionem pro alienis penis iniungere, atque nullam satisfactionem imponere. Ita Sancius, qui soluit omnia argumenta, que in contrarium adduci possunt. Nec te fallat (ait) cùm legis in Sanchez de marr. lib. 8. disp. 34. num. 4. dispensantem in foro conscientiæ in voto religionis, vel castitatis, posse iniungere sub pœnitentia recitate orationem Dominicam, & Angelicam pro animabus Purgatorijs, nam ibi loquitur de pœnitentia in foro secreto iniuncta, non autem de pœnitentia sacramentali; & est diçpar ratio inter forum interius, & forum sacramentale. Nec valet dicere, quod Confessarij iniungentes aliquas orationes pro pœnitenti offendas pro animabus Purgatorijs, tantum intendunt valorem in petitionis illis applicare. Nam respondeo, quod directè non prodefit animabus talis pœnitentia, vt probat Sancius num. 12. adde quod Confessarij tales pœnitentias iniungentes, nunquam id cogitant. Ergo, &c.

2. Sed his non obstantibus, post hæc scripta inueni Turriani virum doctissimum de pœnitentia, disputat. 37. dub. 4. contra Sancium docere affirmatiuam sententiam, nempe posse imponi pœnitenti pro satisfactione sacramentali, opus pœnitiale applicandum pro animabus Purgatorijs, legi illum, & non pigebit.

RESOL. XVI.

An rechè Confessarij imponant pœnitentias applicandas pro animabus Purgatorijs? Ex part. 3. tractat. addit. Refol. 11.

§. 1. **H**ic casus frequentissimus est, & passim *Sup. hoc* faciunt Confessarij. Sed ego pro negotiata sententia in 3. part. tractat. 4. refol. 54. addit. Refol. 11. Iohannem Sancium, cui nunc addo Philippum de la Cruz in thesauro Eccles. tract. 2. §. 6. num. 11. vbi sic agit. Noten los Confesores con cuidado lo que al presente a qui se dira, y preuengolo assi, por tener conocimiento de que quotidianamente caen en esa falta y descuido, que quando confiesan y imponen la tal penitencia, la dan, dezingando a los seglares, que rezan tantos rosarios, ayunen tantos dias; began decir tantas misas, y otras diligencias; Alas Ecclesiasticos, que rezan uno, o dos Noturnos de difuntos, o los Salmos Penitenciales con sus proces, o sin ellas, o otra qualquiera oracion, y esto por las animas que estan en Purgatorio padeciendo, y verdaderamente hazen mal, porque el sacro Santo Sacramento de la Penitencia fu infundido para remeter y perdonar la culpa y la pena del penitente, y para que satisfaga por el reato, a lo qual se ordena la tal satisfaccion, y assi sera contra la naturalez de aqueste instituto el imponer la parte de la satisfaccion al penitente, y que no le sea de provecho sino a otros y querer que satisfaga por penas agenas quedando el tal obligatio y cargado con las suyas proprias, y assi digo, que imponerle al penitente, quando se confessa de modo y manera las penitencias para que satisfaga por las animas, es no darle ninguna penitencia, y assi al penitente que debla manera se le diere, aunque sea obligacion a cumplir lo que le mandan, y mas ya acetada, pena de pecado, ya sea grave la que le imponen, assi por pecados mortales no confessados, o confessados, y aunque sean veniales, con la comun; y enseñan Zerola, Sayro, Valencia, Corinch, Reginaldo, Rodriguez, Navarro y otros infinitos que citay signe Enríquez, a los quales se allega Bonacina; con todo esto no tiene obligacion a aplicar la tal penitencia por las animas de Purgatorio. El fundamento